

Када се у друштву са демократским институцијама потегне захтев за забрану политичке организације или грађана (НВО) одмах се јавља узнемиравајуће питање – каква је то држава у којој се слободно организовано вредносно опредељених грађана потискују из поља демократског деловања и расправа. Надаље, увек се у таквим приликама гомилају црне слутње о наредним корацима власти – да ли после једне забране следи друга?

Српска политичка пракса не оскудева у захтевима за забраном организованих актера у демократском систему институција. Пре неколико година, тачније 2006, једна политичка странка (Г17 плус), покренула је иницијативу да се забрани друга (СРС). Овај захтев је очекивано одбачен од стране државног тужилаштва. Ових дана се актуелизује питање забране, али овога пута захтев покреће републичко јавно тужилаштво, а на листи су две организације младих грађана (омладине) Србије.

Проблем слобода и забрана организовања грађана око својих вредности и идеја, разуме се, није ствар само државних органа, већ најшире јавности и стручних аргумената. Шта се заправо забрањује? Вредности једне или више организација, сама организација или поједини чланови организација? Које је у интересу да се забрањују неполитичке организације?

Почело је отказивањем „параде поноса“, односно другачије сексуално опредељених грађана, крајем септембра 2009. године, на притисак оног дела јавности који се томе супротставио. Противници овог скупа именовани су као десничари, клеронационалисти или ултранационалисти. После отказивања, одмах је уследио медијски хор о држави који је побеђена, о слабој држави. Да би ово демантовала, јавио се државни секретар у Министарству правосуђа, да најави забрану ових организација, истакавши посебно «Образ» и «1389». Није требало дуго чекати да се огласи Републичко јавно тужилаштво које је поднело предлог Уставном суду Србије да забрани уредно регистроване Отачаствени покрет Образ и „1389“, а због деловања које је усмерено на насилно рушење уставног поретка, кршење зајемчених људских права и мањинских права или изазивање расне, националне или верске мржње“ (Политика, Тужилац тражи забрану за Образ и 1389, 26. септембар 2009, стр. 5).

Овај потез Тужилаштва одмах је поздравила једна српска НВО са називом на енглеском

језику Civil right defens. „То је позитиван корак и добра поука јавности за све који прете насиљем и чине насиље,,. Неки медији су одмах на тај списак дописали национално вредносно опредељене организације «Двери» и НП «Светозар Милетић». Капацитети латентне нетолераности код оних који се манифестно боре за права на разлике и људска права, нису за потцењивање.

У расправи о овом кораку државе, важно је истаћи две ствари. Прво, да ли су припадници ових организација испољили антиуставне намере. Било је, мора се признати, појединачних неодмерених изјава да ће спречити одржавање параде поноса, али то није програмски циљ ових организација. Друга је ствар да ли се ониprotиве оваквом јавном манифестовању сексуалности. На то имају право, разуме се, без ометања групација које то желе и без насиља. Право на индивидуални сексуални животни пошто не може поништити право на бригу за колективне и породичне вредности. Ако је допуштено да се демонстрира против шефа државе у земљи и иностранству, да се носе транспаренти на улицама, ко може да помисли да је тако нешто забрањено када је реч о вредносним оријентацијама грађана и њихових организација.

Друго, када се забрањује организација, шта се заправо забрањује? Организација је окупљање појединаца око једне идеје, око једног корпуса вредности. А тако нешто није могуће забранити. Могуће су јавне критике и захтеви за прилагођавање друштвеним и правним условима. Присталице антидемократских система на власти знали су то врло добро, па су ликвидирали чланове организације да би на кратак рок сузбили њено деловање. Али нико још није успео да убије вредности и идеје.

Треће, карактеристично је да су на списку две организације које промовишу патриотске и националне вредности. Чињеница је да чланство «1389» организовало сваке године одлазак до Грачанице у дане Видовдана («Видовдански марш») и тако симболички бранили Косово и Метохију. Изгледа да је и ова мала достојанствена радња младих српских патриота била иритирајућа за антинационалне актере на јавној и политичкој сцени Србије.

Четврто, проблем је у томе што захтев за забрану који у име заштите различитости, заправо забрањује другу врсту различитости. Ради се о томе да су предмет захтева за забрану - организације које афирмишу националне, а не грађанско-егиотичке вредности. Зашто?